

זוהר
רענא
מהימנא
השלם

ממשה רבינו ע"ה
לרשב"י זיע"א

דדושים על
מצוות עשה

כולל מצוות שלא שופתין
עין הדפוס עד כה

ז' אדר ב' תשפ"ב

זמנו להפגת ה'רעיא מדימנא'
אלף
המנו

© כל הזכויות שמורות
למכון להפצת ה'רעיא מהימנא'
שע"י מוסדות 'אלף המגן'
בני ברק

אין להעתיק ולצלם בשום פנים ואופן
את כל המפעל או חלקו, כולל את עצם
הרעיון, ושארית ישראל לא יעשו עולה

אל הלומד:

למרות עמל רב שהושקע בהגהת הספר,
אנא הודיענו במהרה על כל שגיאה או
תקלה, (ובפרט בניקוד הספר שנעשה
במלאכת מחשבת ולא הוגה כדבעי
מקוצר הזמן) כדי לזכות את הרבים
במהדורה הבאה והמבוארת.

להערות והארות
הזמנות תרומות והנצחות
a025316235@gmail.com

עימוד:
ישורון קובי - צפת

עיצוב:
דויד אלף

עזרה לרבינו

הלימוד והגירסה במהדורה זו
לע"נ האשה הצנועה והכשרה

מרת מזל מטילדה ע"ה
בת רבי שלמה ושרה שיכלחט"א

שנלב"ע בחטף בדמי ימיה
בעש"ק פרשת כי תשא
י"ז אדר א' תשפ"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

ישועה ליום א'

ולהצלחה בגשמויות ורוחניות
לילדיה הרכים רפאל נ"י רינת שתחי'

נפל להורא רבה

עת דודים מן קדם עתיקא קדישא - התעורר בהאי דרא, וזיכנו לגלות ולהאיר אור פני ספר הקדוש והנורא 'רעיא מהימנא', מתורת משה רעיא מהימנא ובוצינא קדישא התנא האלקי רשב"י זיע"א, אשר עד הלום היה כספר חתום וגנוז בתוך פרשיות הזוהר הקדוש זעיר פה וזעיר שם, ונתמעטו הלומדים בו. וכעת לראשונה מופיע במלוא הדרו, במהדורה מאירת עיניים, ונקבצו כל דרושי הרעיא מהימנא אל מקום אחד כאשר היה בתחילה.

ספר רעיא מהימנא שהיה מפוזר עד כה בתוך ספר הזוהר, במקורו מחולק לב' חלקים שונים א. חלק הפיקודין - על רמ"ח מצוות ב. חלק הדרושין - על זהר פרשת פנחס. וכולו על שני חלקיו הוא ספר נפרד בתכלית מספר הזוהר.

כשנתחדש בעולם עניין הדפוס רצו המדפיסים לפאר את הזוהר בהכנסת עוד ממדרשי הרשב"י, ולקחו גם את הספר הקדוש הזה וחילקוהו לב' חלקים -

חלק אחד של הפיקודין, פיזורו בתוך הזהר כל מצוה ומצוה בפרשה בה היא כתובה. וזוה נגרע מערכך ב' עניינים - א. הרוצה לעמוד על דברי הרע"מ בפנ"ע צריך לדפדף בכל הזוה"ק למצוא מבוקשו ב. במלאכת הפיזור נשמטו כמה פיקודין שעד היום לא ראו אור הדפוס מעולם!

וחלקו השני דרושי הרעיא מהימנא על פרשת פנחס שילבו אותם בתוך הזוהר פרשת פנחס. ואמנם במהדורה זו הבאנו רק את חלק הפיקודין, והרוצה לעמוד על עניין רחב זה, ועל השיבושים שנתהוו בדפוסים בפרשת פנחס - ישמח במתנת חלקו במהדורה המורחבת.

ועניינים אלו מוכחים ומוכרחים היטב מעקיבות הציונים שהשאירו המדפיסים לסדר המקורי של הפיקודין ודרושי פנחס, וכן מקיום עשרות כת"י של ספר הזוהר מתקופות טרם הדפוס - בלי שמעורב בהם הרע"מ, וכן קיימים כת"י רבים של ספר הרעיא מהימנא בפנ"ע בצורתו המקורית, ועוד הוכחות ברורות כשמש שהבאנו במבוא, וכן רבינו הרמ"ק ב'אור יקר' סידר את הרע"מ כסידרו המקורי.

וכל עניין זה כבר היה גלוי וידוע לפני הגר"א [בביאור הגר"א לפרשת פנחס דף רטו ע"ב במהדו"ב, סימן ס"ה]. (וזאת למודעי, כי מ"ז פיקודין הראשונים נמצאים בכל הכתבי יד בכרך נפרד, עד כדי שיש סבירות גבוהה שפיקודין אלו הם ספר נפרד מספר הרעיא מהימנא, וכמו שהארכנו במבוא במהדורה המורחבת. ומכל מקום כדי שלא לבלבל את הלומדים, וכן כי כל רבותינו ז"ע"א כינהו כספר אחד, אנו הבאנו את ב' החלקים ברציפות, והוספנו והמשכנו את מספר המצוות, וציינו כל זה במקומו).

אחר שהוצאנו את המהדורה המורחבת עם ביאור הגר"א ושאר מפרשים, בתוספת מבוא מקיף ורחב, המוכיח ומברר בסכינא חריפא כל עניין עצום זה, שספר הרעיא מהימנא הוא ספר בפני עצמו שעירבוהו המסדרים בתוך הזוהר, וזאת התורה אשר שם משה לא תהא מוחלפת, משה אמת ותורתו אמת, פה אל פה אדבר בו, ומראה ולא בחידות, ותמונת ה' יביט.

ותהילות לאל עליון נתקבל הדבר בדחילו ורחימו בקול רעש גדול אדיר וחזק בכל תפוצות ישראל הע"י, ורבים ביקשו שנוציא לאורה את הספר במהדורה מנוקדת אף מבוארת, אחר שאין יד הכל שווה בלשונות הזוהר הקדוש.

אכן עלה במחשבה לפנינו אי"ה ובל"נ להוציא מהדורה עם ביאור משולב ומלוקט מגדולי המפרשים. אך מחמת דוחק הזמן, וכיסופין ותיאובתין דישראל בגלותא לגאולתא ופורקנא דרעיא מהימנא, על כן כבר הוצאנו לע"ע לכבוד יומא דהילולא (עי' סוטה יב ע"ב קידושין לח ע"א) דמשה רעיא מהימנא מארי דהאי ספרא ומארי דאורייתא כולה, מהדורה מנוקדת ומאירת עיניים של חלק הפיקודין, לאקמא שכינתא מעפרא ולעילוי שכינת עוזינו.

ואלו הפיקודין החדשים שנשמטו בדפוסים - בפקודא ג' הוספנו ע"פ כת"י מתז"ח. פקודא ט"ז. פקודא כ'. פקודא ל"ה. פקודא ל"ו. פקודא ל"ז. פקודא ל"ח. פקודא ל"ט. פקודא מ'. פקודא מ"א. פקודא ע"ג. פקודא צ"ב.

ואתמר בספר הרעיא מהימנא (מצוה פ"ז): "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי".

המכון להפצת ה'רעיא מהימנא'
שע"י מוסדות 'אלף המגן'

הקדמת רעיא מהימנא

הקדמת הרע"מ

[אמור דף צב ע"ב] פקודין דמארי עלמא הא תנינן דכתיב (ויקרא כב) "ושמרתם מצותי ועשיתם אותם". אי נטורי קא בעינן, עבידא למה? תו, כל פקודי אורייתא אינן פתרינ גוונין דאינן חד, "זכור" ו"שמור", "זכור" לדבורא ו"שמור" לנזקא, וכלהו פללא חדא. אי "שמור" לנזקא, אמאי פתיב "ושמרתם מצותי"? אלא כלל פתאי קרא, "ושמרתם" - דא "שמור", "ועשיתם" - דא "זכור" דכלל רזא חדא זכירה דא איחי עשיה, דהא מאן דאדבר מלה לתתא אתקון ואתעביד ההוא רזא דלעילא. פקודי אורייתא - אלין אינן שית מאה ותליסר פקודין, דאינן פללא דדבר ונזקא, וכלל רזא חדא.

מצוה א

למנדע לקב"ה בכללא

[וארא דף כה ע"א] פקודא קדמא (דכל פקודין) ראשיתא קדמא דכל פקודין - למנדע ליה לקודשא בריך הוא בכללא, מאי בכללא? למנדע דאית שליטא עלאה, דאיהו רבון עלמא, וברא עלמין בלהו שמיא וארעא וכל חיליהון,

(א) הגהות הגר"א: עמש"כ בהגו"צ שנראה שהגר"א גורס: אמאי כתיב לשמור את כל מצותיו (דברים יג יט): (ב) תיבות אלו ליתא בכל הכת"י:

וְדָא אִיהוּ בְּכֻלָּא. וְסוּפָא דְכֻלָּא - בְּפֻרְט לְמַגְדֵּע לִיה. וְכֻלָּל
 וּפֻרְט אִיהוּ רִישָׁא וְסוּפָא. רְזָא דְכֵר וְנוֹקְמָא בְּחֻדָּא. וְאַשְׁתַּבַּח
 בְּר נֶש בְּהָא עֲלָמָא דְאַתְעֵסֶק בְּכֻלָּל וּפֻרְט. בְּר נֶש בְּהָא
 עֲלָמָא אִיהוּ כֻלָּל וּפֻרְט. תְּקוּנָא דְהָא עֲלָמָא אִיהוּ כֻלָּל וּפֻרְט.
 בְּנוּן כֻּד רֵאשִׁיתָא דְכֻלָּא - לְמַגְדֵּע דְאִית שְׁלִיט וְדִין עַל
 עֲלָמָא, וְאִיהוּ רַבּוֹן כָּל עֲלָמִין, וּבָרָא לִיה לְבֵר נֶש מַעֲפָרָא,
 וְנִפְח בְּאַפּוֹי נִשְׁמָתָא דְחַיִּי, וְדָא אִיהוּ בְּאוּרַח כֻלָּל. כִּד נִפְקוּ
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָווּ יָדְעִי לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, בִּינוּן
 דְאַתָּא מִשָּׁה לְנַבִּיָּהּ, פְּקוּדָא קְדָמָאָה דָּא אִוְלִיף לֹון, דְכְּתִיב
 (שְׁמוֹת ו') "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם וְגו'".
 וְאַלְמִלָּא פְּקוּדָא דָּא, לֹא הָווּ יִשְׂרָאֵל מוֹחִימֵנִין בְּכָל אֵינֹון נִסִּין
 וְגִבּוּרִין דְעֵבֶד לֹון בְּמִצְרַיִם. בִּינוּן דִּידְעוּ פְּקוּדָא דָּא בְּאוּרַח
 כֻלָּל, אַתְעֵבִידוּ לְהוֹן נִסִּין וְגִבּוּרִין. וְלִסוּף אַרְבַּעִין שָׁנִין, דְקָא
 אֲשֶׁתְּדָלוּ בְּכָל אֵינֹון פְּקוּדִין דְאוּרִיתָא, ^(א)וְאִוְלִיף לֹון מִשָּׁה בִין
 אֵינֹון דְמִתְנַהֲגִי בְּאַרְעָא בִין אֵינֹון דְמִתְנַהֲגִי לְבֵר מְאַרְעָא, בְּדִין
 אִוְלִיף לֹון בְּאוּרַח פֻּרְט, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דְּבָרִים ד') "וַיִּדְעֶתָּ הַיּוֹם
 וְהַשָּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ, "הַיּוֹם" דִּיִּיקָא מָה דְלֹא הָוָה רִשׁוּ מִקְדָּמָת
 דְנָא. "כִּי יְיָ" הוּא הָאֱלֹהִים" דָּא בְּאוּרַח פֻּרְט, בְּמִלָּה דָּא בְּמָה
 רְזוּן וְסִתְרִין אִית בְּה. וְדָא וְהָוָה דְקְדָמִיתָא כֻלָּא מְלָה הָדָא,
 דָּא בְּכֻלָּל וְדָא בְּפֻרְט. וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב (מְשָׁלִי א) "יִרְאֵת יְיָ"

(א) בד' האחרונים הגל': דאולִיף לֹון:

ראשית דעת? תירוץ, דא באורח פרט למנדע מאן איהו
 "יראת יי", ואף על גב דאית ליה לבר נש לדחלא מניה עד
 לא ינדע, אבל הכא כתיב "ראשית דעת" למנדע ליה, דהא
 איהו ראשיתא למנדע ליה באורח פרט. בגין כך פקודא
 קדמאח - למנדע ליה לקודשא בריך הוא בכלל ופרט
 ברישא ובסופא. ורזא דא, (ישעיה מד) "אני ראשון ואני אחרון".
 "אני ראשון" - בכלל, "ואני אחרון" - בפרט וכלא בכלל
 חדא ורזא חדא. ביון דינדע דא בכלל - ישרים כל שייפין.
 ומאן אינון? רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח שייפין דבר נש. ביון
 דאשתלים בהו על האי בכלל, בדין ינדע באורח פרט, דדא
 איהו אסוותא לבלהו, וינדע כל יומי שתא דמתחברין למיהב
 אסוותא לכל שייפין. ואי תימא כל יומי שתא היך יחבין
 אסוותא לכל שייפין? ודאי הכי הוא עילא ותתא. שתא ויומי
 דיליה - יחבין אסוותא לכל שייפין^(א) עילא. בזמנא דשייפין
 אריקו ברבאן ליומי שתא, בדין אסוותא וחיין תליון עלן
 מלעילא ואתמליון מכלא. מאן גרים לון? יומי שתא. אוף
 הכי נמי לתתא, בד בר נש ישרים גופיה באינון פקודין
 דאורייתא, לית לך כל יומא דלא אתיין לאתברכא מניה,
 וכד אינון אתברכאן מניה, בדין חיין ואסוותא תליון עליה
 מלעילא. מאן גרים ליה? אינון יומי שתא. יומי שתא - כמח

(א) בד' האחרונים הגי': עילא ותתא (והעיקר כדפוסים הראשונים ודו"ק):

דאָתפּרָכאָן מלְעִילָא מרְזָא [דף כה ע"ב] ד"אָדָם", הָכִי נָמוּ
 אַתְפּרָכאָן מִתְתָּא מרְזָא ד"אָדָם". זָכִינְ אִינּוֹן יִשְׂרָאֵל בְּהָאִי
 עֲלָמָא בְּאֵלִין פְּקוּדִין דְּאִוְרִייתָא דְּאַקְרוֹן "אָדָם", דְּכִתִּיב (יחזקאל
 לד) "אָדָם אַתֶּם" ^(א) אַתֶּם קְרוּיִים "אָדָם" וְעִוְבְּדִי עֲבוּדָה זָרָה לֹא
 אַקְרוֹן "אָדָם". וּבְגִין דְּיִשְׂרָאֵל אַקְרִי "אָדָם", אֵית לֹון
 לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאִינּוֹן פְּקוּדִין דְּאִוְרִייתָא, לְמַחְזִי כְּלָא חַד בְּרִזָּא
 ד"אָדָם". פֻּד יִהֲב קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אִוְרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל עַל
 טוֹרָא דְּסִינִי, מִלָּה קְדָמָאָה אִיהוּ "אַנְכִי". "אַנְכִי" סְלִקָא לְרִזִּין
 עֲלָאִין ^(ב) סְבָאִין. וְהִבָּא אִיהוּ רִזָּא דְּפְקוּדָא קְדָמָאָה, לְמַנְדַּע לִיה
 בְּכָלֵלָא בְּגִין דְּכִתִּיב "אַנְכִי" הָא קָא רְמִיז דְּאֵית אֱלֹהָא שְׁלִיטָא
 עֲלָאָה עַל עֲלָמָא - דְּאִיהוּ פְּקוּדָא קְדָמָאָה בְּכָלֵל. בְּפֻרְט -
 בְּגִין דְּכִתִּיב "יְיָ אֱלֹהֶיךָ" - דָּא פֻרְט. וְדָא בְּלָל וּפֻרְט. פְּקוּדָא
 קְדָמָאָה דְּאַצְטְרִידָא לְמַנְדַּע בְּרִישָׁא וּבְסוּפָא, בְּמֹה דְּאִוְקִימָנָא.

מצוה ב

צלוחא

[בהר דף קיא ע"ב] פְּקוּדָא תַּנְיִנָא - לְעִבּוּד בְּכָל מִינֵי עֲבוּדָה
 בְּמִקְדָּשׁ, וּלְבֵר בְּמִקְדָּשׁ בְּכָל אִינּוֹן פּוֹלְחִנִין דְּאַקְרִי עֲבוּדָה
 בְּצִלּוֹתָא. ^(א) לְאַשְׁתַּדְלָא בְּתֵר פְּקוּדֵי אִוְרִייתָא, דְּכָלֵל אַקְרִי

(א) יבמות סא ע"א ב"מ קיד ע"ב כריתות ו ע"ב: (ב) כ"ה בהגהת הרמ"ז ובד' אמ"ד. אבל בד'
 האחרונים הנוסח: עלאין סגיאין: (א) הגהות הגר"א: צ"ל ולאשתדלא: